

Lectio Divina segédanyag

A év – Jn 14, 15-21

A Szentmise evangéliumi szakaszához

Lectio Divina munkacsoport:

Felelős szerkesztő:

Nyúl Viktor

A segédanyag összeállításában

közreműködtek:

Asztalos Gábor

Asztalos Lívia

Csonka Laura

Geizselhardt Sára,

Görföl Tibor

Haász Rebeka Anna

Hegyi László

Járai Ferenc

Mohay Réka

Molnár Dzszenifer

Nyúlné Révfalvi Ildikó

Rácz Dávid

Rácz Édua Anna

Szily Boglárka

Vermes Nikolett

+ EVANGÉLIUM Szent János könyvéből

Kérni fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad majd nektek.

Abban az időben Jézus így szólt tanítványaihoz:

Ha szerettek engem, tartsátok meg parancsaimat. Én pedig kérni fogom az Atyát, és ő más Vigasztalót ad majd nektek: az Igazság Lelkét, aki örökre veletek marad. A világ nem kaphatja meg, mert nem látja és nem ismeri. De ti ismeritek őt, mert veletek marad és bennetek lakik. Nem hagylak árván titeket: visszajövök hozzátok. Rövid idő, és már nem lát engem a világ. Ti azonban láttok, mert én élek, és ti is élni fogtok.

Azon a napon megtudjátok majd, hogy én Atyámban vagyok, ti énbennem, én pedig tibennetek. Aki ismeri és teljesíti parancsaimat, az szeret engem. Aki pedig szeret engem, azt Atyám is szereti, én is szeretni fogom, és én megmutatom neki magamat.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus nézőpont

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

¹⁵ Ἐὰν ἀγαπάτέ με, τὰς ἐντολάς τὰς ἐμὰς ἴτηρήσετε·

„Ha szerettek engem, a parancsolataimat meg fogjátok őrizni.

¹⁶ κἀγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν ἵνα ἦ μεθ’ ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα,

És én kérni fogom az Atyát és másik segítőt (pártfogót) fog adni nektek, hogy veletek legyen örökre,

¹⁷ τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώσκει· ἡμεῖς γινώσκουμε αὐτό, ὅτι παρ’ ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται.

az igazság Lelkét, akit a világ nem kaphat meg, mert nem szemléli Őt és nem ismeri: ti ismeritek Őt, mert veletek marad és bennetek lesz.

¹⁸ Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς, ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς.

Nem foglak árván hagyni titeket, eljövök hozzátok.

¹⁹ ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσετε.

Még egy kis idő és a világ már nem szemlél engem, ti viszont szemlélték engem, mert én élek és ti élni fogtok.

²⁰ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γινώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν ὑμῖν.

Azon a napon ti ismerni fogjátok, hogy én az Atyámban és ti bennem és én bennetek (vagyok).

²¹ ὃ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου, κἀγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἑμαυτόν.

Aki birtokolja a parancsolataimat és megőrzi azokat, az szeret engem: Aki pedig szeret engem, az szeretve lesz az Atyámtól, én is szeretni fogom őt és láthatóvá fogom tenni neki önmagamát.”

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹⁵ Si diligitis me, mandata mea servabitis;

¹⁵ Ha szerettek, tartsátok meg parancsaimat,

¹⁵ Ha szerettek engem, megtartjátok parancsaimat.

¹⁵ Ha szerettek engem, megtartjátok parancsaimat.

¹⁵ Ha engem szerettek, az én parancsolataimat megtartsátok.

¹⁵ Ha szerettek engem, meg fogjátok tartani parancsolataimat,

¹⁶ et ego rogabo Patrem, et alium Paraclitum dabit vobis, ut maneat vobiscum in aeternum,

¹⁶ én meg majd kérem az Atyát, és más vigasztalót ad nektek: az Igazság Lelkét, aki örökké veletek marad.

¹⁶ Én pedig kérni fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké:

¹⁶ Én pedig kérni fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad nektek: az igazság Lelkét, aki mindörökké veletek marad.

¹⁶ És én kérem az Atyát, és más vigasztalót ad nektek, hogy veletek maradjon mindörökké.

¹⁶ én pedig majd az Atyához fordulok, és ő egy másik Pártfogót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké:

¹⁷ Spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere, quia non videt eum nec cognoscit. Vos cognoscitis eum, quia apud vos manet; et in vobis erit.

¹⁷ A világ nem kaphatja meg, mert nem látja és nem ismeri. De ti ismeritek, mert bennetek van és bennetek marad.

¹⁷ az igazság Lelkét, akit a világ nem kaphat meg, mert nem látja és nem ismeri őt. De ti megismeritek őt, mert nálatok marad és bennetek lesz.

¹⁷ A világ nem kapja meg őt, mert nem látja és nem ismeri; de ti ismeritek, mert bennetek lesz.

¹⁷ Az igazságnak ama Lelkét: a kit a világ be nem fogadhat, mert nem látja őt és nem ismeri őt; de ti ismeritek őt, mert nálatok lakik, és bennetek marad.

¹⁷ az igazság Lelkét, akit a világ nem kaphat meg, mert nem ismeri el, és ezért nem is ismeri. Ti azonban ismeritek őt, mert nálatok lakozik, és bennetek marad.

¹⁸ *Non relinquam vos orphanos; venio ad vos.*

¹⁸ Nem hagylak árván benneteket, hanem visszajövök hozzátok.

¹⁸ Nem hagylak árván titeket, eljövök hozzátok.

¹⁸ Nem hagylak árván titeket, eljövök hozzátok.

¹⁸ Nem hagylak titeket árvául; eljövök ti hozzátok.

¹⁸ Nem hagylak titeket árván, eljövök hozzátok.

¹⁹ *Adhuc modicum, et mundus me iam non videt; vos autem videtis me, quia ego vivo et vos vivetis.*

¹⁹ Rövid idő, s a világ nem lát többé, ti azonban láttok, mert én élek, és ti is élni fogtok majd.

¹⁹ Még egy kis idő, és a világ többé már nem lát engem. De ti láttok engem, mert én élek, és ti is élni fogtok.

¹⁹ Rövid idő még, és a világ nem lát engem többé. De ti láttok engem, mert én élek és ti is élni fogtok.

¹⁹ Még egy kevés idő és a világ nem lát engem többé; de ti megláttok engem: mert én élek, ti is élni fogtok.

¹⁹ Még egy kis idő, és a világ többé nem lát engem, de ti láttok engem, mert én élek, és ti is élni fogtok.

²⁰ *In illo die vos cognoscetis quia ego sum in Patre meo, et vos in me, et ego in vobis.*

²⁰ Azon a napon majd megtudjátok, hogy Atyámban vagyok, ti bennem, s én bennetek.

²⁰ Azon a napon megtudjátok majd, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig én bennem, és én ti bennetek.

²⁰ Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig én bennem és én ti bennetek.

²⁰ Azon a napon megtudjátok majd ti, hogy én az én Atyámban vagyok, és ti én bennem, és én ti bennetek.

²⁰ Azon a napon ti is felismeritek, hogy én Atyámban vagyok, ti bennem, én pedig bennetek.

²¹ Qui habet mandata mea et servat ea, ille est, qui diligit me; qui autem diligit me, diligitur a Patre meo, et ego diligam eum et manifestabo ei meipsum”.

²¹ Aki ismeri és teljesíti parancsaimat, az szeret engem. Aki szeret engem, azt Atyám is szeretni fogja. Én is szeretni fogom, és kinyilatkoztatom magam neki.”

²¹ Aki parancsaimat ismeri és megtartja azokat, szeret engem. Aki pedig szeret engem, azt Atyám is szeretni fogja, én is szeretni fogom, és kinyilatkoztatom magam neki.«

²¹ Aki ismeri és megtartja parancsaimat, az szeret engem. Aki pedig szeret engem, azt Atyám is szeretni fogja. Szeretni fogom őt én is és kinyilatkoztatom magamat neki.”

²¹ A ki ismeri az én parancsolataimat és megtartja azokat, az szeret engem; a ki pedig engem szeret, azt szereti az én Atyám, én is szeretem azt, és kijelentem magamat annak.

²¹ Aki elfogadja parancsolataimat, és megtartja azokat, az szeret engem; aki pedig szeret engem, azt Atyám is szeretni fogja. Én is szeretni fogom, és kinyilatkoztatom neki magamat.

1.1.3. Behatárolás

Ez a szakasz (Jn 14,15-21) egy rövid részlete Jézus búcsúbeszédének, amit az evangélista a Jn 14-17. fejezetekben ír le. Szorosan kapcsolódik tehát ez a hét vers a szöveggörnyezetéhez elsősorban az Atya, a Fiú, az igazság Lelke kifejezések és a tanítványoknak a Szentháromsággal való bensőséges kapcsolata által.

1.1.4. Szó szerinti üzenet

Az evangélista hangsúlyozza, hogy

– a tanítványok azzal fejezik ki Mesterük iránti szeretetüket, ha megőrzik, megtartják és nem hagyják el az ő parancsait. Vagyis, ha megmaradnak a szeretetben (vö. Jn 13,34-35; Jn 15,12).

– Jézus megígéri az apostoloknak a Szentlelket, akiről mint pártfogóról, szószólóról, ügyvédéről, az igazság Lelkéről beszél, s aki velük marad mindig, s ezáltal vigasztalja, bátorítja őket.

– a Mester a szeretetet és az „ismerni” s a „szemlélni” kifejezésekkel a hitet kéri a tanítványoktól, ami a feltétele a Szentháromsággal való bensőséges közösségbe kerülésnek és az örök életnek (vö. Jn 20,31).

– Jézus kinyilatkoztatja önmagát mindazoknak, akik hisznek benne és szeretik Őt (vö. Jn 14,21-24).

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

παράκλητοι ('*páráklétosz*') (Jn 14,16) ('ügyvéd, segítő, pártfogó, közvetítő')

A szó jelentésében arra utal, hogy valaki, mint egy jó ügyvéd, szót szól valakinek az érdekében. Ezáltal segíti, pártfogolja őt. Ezt a kifejezést csak a jánosi teológiában találjuk meg az újszövetségi Szentírás lapjain: négyszer a János-evangéliumban (Jn 14,16.26; Jn 15,26; Jn 16,7), egyszer pedig János első levelében (1Jn 2,1). Az evangéliumban Jézus mondja ezt a búcsúbeszédében a Szentlélekről, az utóbbi iratban pedig a levél írója Jézus Krisztusról.

Jézus kérésére az Atya fogja adni az igazság Lelkét, aki a tanítványokkal marad mindörökké (Jn 14,16-17). Jézus nevében az Atya küldi el a Szentlelket, aki megtanítja és emlékezteti majd a tanítványokat mindarra, amit az Úr mondott nekik (Jn 14,26). Továbbá az evangélista azt is kifejti, hogy Jézus küldi el az Atyától az igazság Lelkét, aki az Atyától jön el, és aki tanúságot tesz a Fiúról (Jn 15,26; Jn 16,7).

Az első János-levélben viszont Jézus Krisztus, az Igaz, a pártfogó, aki szót szól az Atyánál értünk bűnös emberekért (1Jn 2,1). Az első előfordulási igehelyen, Jézus mondatában tehát a „másik segítő” a Szentlélekre (Jn 14,16), az utolsó igehelyen viszont, amint említettük, a segítő magára Jézus Krisztusra vonatkozik (1Jn 2,1). Vagyis két pártfogóval ajándékoz meg minket a mennyei Atya: a Fiával és a Szentlélekkel!

γινώσκω ('*ginószkó*') (Jn 14,17.20) ('ismerni, megismerni, tudni')

Ez a szó nem csupán értelemi ismeretet, hanem egy bensőséges, meghitt kapcsolatot fejez ki. Sokszor használja János evangélista e kifejezést. Az a szófordulat tehát, hogy a világ nem ismerte az Igét (Jn 1,10), a Lelket (Jn 14,17), sem az Atyát, sem Jézust (Jn 16,3), azokra az emberekre utal, akik elutasították Istent, s nem fogadták be Őt, vagyis nem hittek benne. Ugyanakkor az a kijelentés, hogy Jézus ismeri az embereket, az ő benső titkaikat, gondolataikat, vágyaikat, bűneiket arra utal, hogy az Úr az emberek törekenységei ellenére is, mindenkit szeret, mindenki felé nyitott marad a szeretetben (pl. Jn 1,48; Jn 2,24-25; Jn 4,1; Jn 5,42; Jn 6,15). Továbbá ez a szó leírja az Atya és a Fiú közötti bensőséges szeretet-kapcsolatot is (Jn 14,7.31; Jn 17,3). Akik viszont hisznek a Fiúban, vagyis akik nyitottak feléje, azok egyre jobban megismerik a Szentháromságot, egyre szorosabb kapcsolatba kerülnek Istennel (Jn 14,17.20). Hiszen ez az örök élet: megismerni az Atyát és Jézust (Jn 17,3), vagyis közösségbe lépni a Szentháromsággal.

Fontos megállapítani azt is, hogy az apostolok közül Péter kétszer is használja ezt a szót Jézussal való beszélgetésében. Amikor megvallja a tanítványok hitét, hogy

Jézus az Isten Szentje (Jn 6,69), és amikor a feltámadt Jézusnak harmadszor is kimondja, hogy szereti Őt (Jn 21,17). Mind a két esetben Péter a Mestere iránti szeretetét és bizalmát jelzi így. De míg az első alkalommal az apostol inkább a társai és a saját hitét hangsúlyozza (Jn 6,69), ami később a tagadásában megrendül (Jn 18,15-18.25-27), addig a másik alkalommal a hitvallásában már Jézus áll a középpontban, akinek az irgalmában bízunk Péter, mert megtapasztalta a Mester megbocsátását (Jn 21,17).

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok János evangéliumán belül

1,10 A világba jött, a világban volt, általa lett a világ, mégsem ismerte föl a világ.

6,56-57 Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, az bennem marad, én meg benne. Engem az élő Atya küldött, s általa élek. Így az is élni fog általam, aki engem eszik.

7,4 Hisz senki sem működik titokban, ha azt akarja, hogy tudomást szerezzenek róla. Ha képes vagy ilyenekre, akkor lépj a világ színe elé.

7,33-34.36 Ekkor Jézus azt mondta: „Már csak rövid ideig vagyok veletek, aztán visszatérek ahhoz, aki küldött. Keresni fogtok, de nem találtok, mert ahol én vagyok, oda ti nem jöhettek. (...) Mit jelent, amit mondott: Keresni fogtok, de nem találtok, s ahol én vagyok, oda ti nem jöhettek?

7,39 Ezt a Lélekről mondta, amelyben a benne hívők részesülnek. A Lélek ugyanis még nem jött el, mert még nem dicsőült meg Jézus.

8,21 Egy más alkalommal így beszélt Jézus: „Elmegyek és kerestek, de bűnötökben haltok meg. Ahova ugyanis én megyek, oda ti nem jöhettek.

10,30 S én és az Atya egy vagyunk.

10,38 De ha azokat viszem végbe, akkor ha nekem nem hisztek, higgyetek a tetteknek, hogy végre lássátok és értsétek: az Atya bennem van s én az Atyában vagyok.

13,31-32 Amikor elment, Jézus beszélni kezdett: „Most dicsőül meg az Emberfia, s az Isten is megdicsőül benne. Ha megdicsőül benne az Isten, az Isten is megdicsőíti saját magában, hamarosan megdicsőíti.

14,3.28 Ha aztán elmegyek, és helyet készítetek nektek, újra eljövök, és magammal viszlek benneteket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok. (...) Hiszen hallottátok, hogy azt mondtam: Elmegyek, de visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek, örülnétek, hogy az Atyához megyek, mert az Atya nagyobb nálam.

14,26 S a Vigasztaló, a Szentlélek, akit majd a nevében küld az Atya, megtanít benneteket mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek.

15,10 Ha teljesítitek parancsaimat, megmaradtok szeretetemben, amint én is megtartottam Atyám parancsait, és megmaradok szeretetében.

15,16 Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak benneteket, s arra rendelvelek, hogy menjetek, teremjete gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt. Akkor mindent megad nektek az Atya, amit a nevében kértek tőle.

15,26 Ha eljön a Vigasztaló, akit az Atyától küldök, az Igazság Lelke, aki az Atyától származik, ő majd tanúságot tesz rólam.

16,7 De az igazságot mondtam: Jobb nektek, ha elmegyek, mert ha nem megyek el, akkor nem jön el hozzátok a Vigasztaló. Ha azonban elmegyek, akkor elküldöm.

16,13 Hanem amikor eljön az Igazság Lelke, ő majd elvezet benneteket a teljes igazságra. Nem magától fog beszélni, hanem azt mondja el, amit hall, és a jövődőt fogja hirdetni nektek.

16,16 Rövid idő s már nem láttok, ismét rövid idő s viszontláttok.

16,23 Azon a napon már nem kérdeztek tőlem semmit. Bizony, bizony, mondom nektek: Bármit kértek az Atyától a nevében, megadja nektek.

16,27 mert az Atya maga is szeret titeket, mivel ti is szerettetek, és hittétek, hogy az Atyától jöttem.

17,1 E szavak után Jézus az égre emelte tekintetét, és így imádkozott: „Atyám, elérkezett az óra. Dicsőítsd meg Fiadat, hogy Fiad is megdicsőítsen téged.

17,11 Én nem maradok tovább a világban, de ők a világban maradnak, én meg visszatérek hozzád. Szent Atyám, tartsd meg őket a nevedben, akiket nekem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi.

17,21-22 Legyenek mindnyájan egyek. Amint te, Atyám bennem vagy s én benned, úgy legyenek ők is eggyé bennünk, hogy így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem. Megosztottam velük a dicsőséget, amelyben részesítettél, hogy eggyé legyenek, amint mi egy vagyunk

17,23 én bennük, te bennem, hogy így ők is teljesen eggyé legyenek, s megtudja a világ, hogy te küldtél engem, és szereted őket, amint engem szerettél.

17,26 Megismertettem velük nevedet, és ezután is megismertetem, hogy a szeretet, amellyel szeretsz, bennük legyen, s én is bennük legyek.

20,19.26 Amikor beesteledett, még a hét első napján megjelent Jézus a tanítványoknak, ott, ahol együtt voltak, bár a zsidóktól való félelmükben bezárták az ajtót. Belépett, megállt középen és köszöntötte őket: „Békesség nektek!” (...) Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványok, s Tamás is ott volt velük. Ekkor újra

megjelent Jézus, bár az ajtó zárva volt. Belépett, megállt középen, és köszöntötte őket: „Békesség nektek!

21,23 Erre a testvérek között híre terjedt, hogy az a tanítvány nem hal meg. De Jézus nem azt mondta neki: „Nem halsz meg”, hanem: „Ha azt akarom, hogy maradjon, míg el nem jövök, mi gondod vele.”

Szinoptikus párhuzamok

Mt 7,7-11 Kérjétek és kaptok, keressetek és találtok, zörgesetek és ajtót nyitnak nektek! Mert aki kér, az kap, aki keres, az talál, s aki zörget, annak ajtót nyitnak. Melyiketek ad fiának követ, amikor az kenyeret kér tőle? Vagy ha halat kér, ki ad neki kígyót? Ha tehát ti, bár gonoszak vagytok, tudtok jót adni gyermekeiteknek, akkor mennyivel inkább ad jót mennyei Atyátok azoknak, akik kérik.

Mt 10,20 Mert hisz nem ti fogtok beszélni, hanem majd Atyátok Lelke szól belőletek.

Lk 24,49 Én meg kiárasztom rátok Atyám ígését. Maradjatok a városban, míg fel nem öltitek a magasságból való erőt.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

MTörv 6,4-9 Halld, Izrael! Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr! 5Szeresd Uradat, Istenedet szíved, lelked mélyéből, minden erőddel! 6Ezeket a parancsokat, amelyeket ma szabok neked, őrizd meg szívedben, és vésd gyermekeidnek is az eszébe, beszélj róluk, amikor otthon tartózkodsz s amikor úton vagy, amikor lefekszel s amikor fölkelés. Igen, jelként kösd őket a kezedre, legyenek ék a homlokodon. Írd fel őket házad ajtófélfájára és kapujára!

MTörv 7,11 Ezért tartsd meg a parancsokat, rendelkezéseket és törvényeket, amelyeket ma szabok neked, hogy kövesd őket.

MTörv 11,1 Szeresd hát az Urat, a te Istenedet, s tartsd meg, amiknek megtartását kívánja, a parancsait, rendelkezéseit és törvényeit.

Bölcs 6,12 A bölcsesség ragyogó és hervadhatatlan, könnyen felismerik, akik szeretik, és megtalálják, akik keresik.

Bölcs 6,18 A (bölcsesség) szeretete a törvényeinek a megtartása, a törvények megtartása a halhatatlanság biztosítása

Sir 4,14 Szentélyben szolgálnak, akik szolgálják őt, és akik szeretik, azok az Úr kedveltjei.

ApCsel 3,16 Mert hittel segítségül hívtuk a nevé, erőt öntött ebbe az emberbe, akit itt láttok és akit ismertek. A tőle való hit visszaadta neki épségét mindnyájak szemé láttára.

Róm 8,26 Gyöngeségünkben segítségünkre siet a Lélek, mert még azt sem tudjuk, hogyan kell helyesen imádkoznunk. A Lélek azonban maga jár közben értünk, szavakba nem önthető sóhajtozásokkal.

1Kor 2,11.14 Ki ismeri az ember benső dolgait, ha nem a benne lakó emberi lélek? Hasonlóképpen Isten titkait sem ismeri senki, csak Isten Lelke. (...) A testi ember nem fogja fel, ami az Isten Lelkéből ered. Balgaságnak tartja, s nem képes megérteni, mert lelkileg kellene megítélnie.

1Jn 2,1 Gyermekeim! Ezeket azért írom, hogy ne kövessetek el bűnt. De ha valaki bűnbe esik, van szószólónk az Atyánál: Jézus Krisztus, az Igaz.

1Jn 2,3 Abból tudjuk meg, hogy megismertük, hogy megtartjuk a parancsait.

1Jn 2,5 De aki megtartja tanítását, abban Isten szeretete valóban tökéletes. Innen tudjuk, hogy őbenne vagyunk.

1Jn 4,6 Mi az Istentől vagyunk. Aki ismeri Istent, hallgat ránk. Aki nem ismeri Istent, nem hallgat ránk. Így különböztetjük meg az igazság lelkét és a tévedés lelkét.

1Jn 5,3 Mert az az Isten iránti szeretet, hogy megtartjuk parancsait. Parancsai nem nehezek.

1Jn 5,6 Ő az, aki víz és vér által jött, Jézus Krisztus. Nem csupán víz által, hanem víz és vér által. És a Lélek tesz tanúságot róla, mert a Lélek az igazság.

2Jn 1-2 Én, „az Öreg”, a kiválasztott Úrnőnek és gyermekeinek, akiket az Igazságban szerettek, de nemcsak én, hanem mindenki, aki megismerte az Igazságot, amely bennünk van, és velünk lesz örökre.

2Jn 6 Ez a szeretet azt jelenti, hogy parancsai szerint éljünk. Ez hát a parancs, mint ahogy kezdettől fogva hallottátok, hogy éljetez szeretetben.

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus nézőpont

„... mert én élek, és ti is élni fogtok.” Érdekes megfigyelni, hogy Jézus magára nézve jelen időt használ, minket illetően azonban jövő időt. Vajon miért van ez? Azért, mert az Ő feltámadása már végbement és visszatér az Atyához. A mi feltámadásunk és visszatérésünk az „atyai házba” csak ezután fog bekövetkezni, és akkor fogunk élni. Mi azért fogunk élni, mert Ő már él.

(Vö.: Szent Ágoston beszédei János evangéliumáról)

Mennyire jelentős a Szentlélek elküldése? Nézzétek Pétert. Nézzétek az ő változását. Háromszor tagadta meg Jézust, mert félt az emberektől. Miután leszállt rá és a többi apostolra a Szentlélek, halljátok hogyan nyilatkozott a zsidó nép vezetőinek: „*Inkább*

kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek." (ApCsel 5, 29b). Milyen művész a Szentlélek? Hogyan formál? Nézem Dávidot, Ámoszt, Dánielt, Pétert, Pált és Mátét. Dávidot, aki kisgyermek volt, csak furulyázott, s lám Zsoltárok szerzője lett és a zsidó nép királya. Ámoszt, aki pásztor volt és prófétává lett. Dánielt, aki a vének bírāja lett. Pétert, aki halászként kezdte munkáját és főapostollá és sziklává lett. Pált, aki üldözte Isten Egyházát és a pogányok apostola lett. Máté, aki vámosként munkálkodott, végül apostol lett és evangéliumot írt. Ez a Szentlélek művészete. Átformálja az embereket bensőleg és új emberekké teszi őket.

(Vö.: Nagy Szent Gergely pápa, Homília 30, 8)

2.2. Tanítóhivatali nézőpont

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

243. Húsvétja előtt Jézus meghirdeti "egy másik Paraklétosz" (Védelmesző), a Szentlélek elküldését. Ő már a teremtésben tevékenyen részt vett, és "szólt a próféták szavával". Mostantól kezdve a tanítványokkal marad és bennük lesz, hogy tanítsa és "bevezesse őket a teljes igazságba" (Jn 16,13). Így azt a kinyilatkoztatást kaptuk, hogy a Szentlélek Jézussal és az Atyával együtt egy harmadik isteni Személy.

687. „Isten dolgait senki nem ismeri, csak Isten Lelke” (1Kor 2,11). Most pedig a Lélek, aki kinyilatkoztatja Őt, megismerteti velünk Krisztust, az Ő Élő Igéjét, de önmagát nem tárja föl. "Aki szólt a próféták által", hallatja velünk az Atya Szavát. De Őt nem halljuk. Őt csak abban a folyamatban ismerjük meg, amellyel az Igét kinyilatkoztatja nekünk, és fölkészít minket, hogy hittel befogadjuk. Az Igazság Lelke, aki "föltárja" nekünk Krisztust, nem beszél önmagáról. Ez a sajátosan isteni rejtőzködés magyarázza, hogy "a világ nem kaphatja meg, mert nem látja és nem ismeri", miközben azok, akik Krisztusban hisznek, megismerik Őt, mert velük marad (Jn 14,17).

692. Amikor Jézus a Szentlélek eljövetelét meghirdeti és ígéri, Paraklétosznak, azaz szó szerint "maga mellé szólított"-nak, latinul advocatus-nak nevezi (Jn 14,16.26; 16,7). A Paraklétoszt rendszerint "Vigasztalónak" fordítják, mivel Jézus az első vigasztaló. Maga az Úr a Szentlelket az "Igazság Lelkének" nevezi.

729. Csak amikor eljött az óra, melyben Jézusnak meg kellett dicsőülnie, ígéri meg a Szentlélek eljövetelét, amiatt, hogy az Ő halála és föltámadása lesz az atyáknak adott ígéret beteljesedése: az igazság Lelkét, a másik vigasztalót, a Paraklétoszt Jézus imádságára fogja ajándékozni az Atya; az Atya fogja küldeni Jézus nevében; Jézus pedig az Atyától fogja küldeni Őt, mert az Atyától származik. A Szentlélek eljön, meg fogjuk ismerni Őt, mindig velünk lesz; velünk fog lakni; mindenre megtanít

majd minket, és eszünkbe fog juttatni mindent, amit Jézus mondott, és tanúságot fog tenni róla; be fog vezetni a teljes igazságba és meg fogja dicsőíteni Krisztust. Ami a világot illeti, azt meg fogja szégyeníteni a bűn, az igazság és az ítélet kérdésében.

788. Amikor látható jelenléte elvételét a tanítványoktól, Jézus nem hagyta őket árván. Megígérte, hogy velük marad az idők végezetéig. Elküldte nekik a Lelkét. Így a Jézussal való közösség még intenzívebbé vált: "Lelkének közlésével ugyanis testvéreit, akiket minden nemzetből hívott össze, titokzatosan testévé tette."

2466. Jézus Krisztusban Isten igazsága teljes mértékben megnyilvánul. Ő, akit kegyelem és igazság tölti be, "a világ világossága" (Jn 8,32). Ő az igazság. Mindaz, aki hisz Őbenne, nem marad sötétségben. Jézus tanítványa megmarad az Ő beszédében, hogy megismerje az igazságot, mely megszabadít és megszentel. Jézust követni annyit jelent, mint az igazság Lelkéből élni, akit az Atya küld az Ő nevében, és aki bevezet "a teljes igazságba" (Jn 16,13). Jézus tanítványainak az igazság föltétlen szeretetét tanítja: "A ti beszédek legyenek: az igen igen, a nem nem" (Mt 5,37).

2671. A Szentlélek kérésének hagyományos formája az, hogy a mi Urunk Krisztus által segítségül hívjuk az Atyát, hogy adja nekünk a Vigasztaló lelket. Jézus épp akkor sürgeti ezt az Ő nevében történő kérést, amikor megígéri az igazság Lelkének ajándékát. De hagyományos a legegyszerűbb és legközvetlenebb imádság is: "Jöjj, Szentlélek!" Minden liturgikus hagyomány ezt bontja ki a maga antifónáiban és himnuszaiiban:

„Jöjj, Szentlélek Úristen, töltsd be híveid szívét, és szeretetednek tüzeit gyullaszd föl bennük.”

"Mennyei Király, Vigasztaló, Igazság Lelke, mindenütt jelenlévő és mindeneket betöltő, javak kincstárnoka és élet kiszolgáltatója, jöjj és lakozzál mibennünk, tisztíts meg minket minden szennytől és üdvözítsd lelkünket, Te, aki jó vagy!"

2.2.2. Pápai gondolatok

Szent II. János Pál pápa: Veritatis Splendor enciklika

109. Az egész Egyház hivatott az evangelizációra és a hívő élet tanúságtételére, mert a Szentlélek ajándéka révén részese lett az Úr Jézus prófétai feladatának. Az igazság Lelke (vö. Jn 14,16-17) jelenlétének köszönhetően »a hívők összessége, akik megkapták a Szentlélek kenetét (vö. 1Jn 2,20.27), nem tévedhet a hitben, s ez a különös sajátosság az egész nép természetfölötti hitérzékében nyilvánul meg, amikor „a püspököktől kezdve a legkisebb laikus hívőig” az egyetemes Egyház kifejezi egyetemes egyetértését hit és erkölcs dolgában.”« (Lumen Gentium 12)

Az Egyháznak, hogy betöltse prófétai küldetését, szüntelenül ébresztenie vagy „élesztenie” kell hitéletét (vö. 2Tim 1,6), különösen a Szentlélek irányítása alatt egyre elmélyülőbb tudománnyal, melynek tárgya a hit tartalma. „A hit megértésének hívó kutatása” az a szolgálat, mely különleges módon a teológus „hivatása” az Egyházban: „A hivatások közül, melyeket a Szentlélek támaszt az Egyházban – olvassuk a Donum veritatis instrukcióban – kiválik a teológusoké, akiknek különleges feladata, hogy a Tanítóhivatallal közösségben egyre mélyebben megértsék Istennek a sugalmazott Szentírásba foglalt és az Egyház élő hagyománya által tovább adott szavát. A hit természete szerint az értelmet szólítja meg, mert kinyilatkoztatja az embernek rendeltetése igazságát és elérésének útját. Jóllehet a kinyilatkoztatott igazság fölülmúlja kifejezési lehetőségeinket és kifürkészhetetlen gazdagsága előtt tökéletlennek bizonyul minden fogalmunk (vö. Ef 3,19), mégis arra hívja az értelmet – mely Isten ajándéka és arra teremtett, hogy megismerje az igazságot, hogy lépjen be a kinyilatkoztatott igazság világosságába, hogy így képes legyen bizonyos mértékig megérteni azt, amit hisz. A teológia tudománya, mely az igazság hívására válaszolva keresi a hit megértését, az apostol parancsa szerint (vö. 1Pt 3,15) segíti Isten népét, hogy számot tudjon adni reménységéről azoknak, akik azt kívánják.”

Ahhoz, hogy meg lehessen határozni, s következésképpen végre lehessen hajtani sajátos küldetését, alapvetően fontos annak ismerete, hogy a teológia bensőséges éseleven kapcsolatban van az Egyházzal, annak misztériumával, életével és küldetésével: „A teológia egyházi tudomány, mert az Egyházban fejlődik és az Egyházban cselekszik ... Az Egyház szolgálatában áll, ezért éreznie kell, hogy részese az Egyház küldetésének, különösen prófétai küldetésének.” Természete szerint a hiteles teológia csak úgy tud élni és fejlődni, ha meggyőződéssel és felelősséggel részesedik az Egyházban, „hozzá tartozik”, mint „a hit közösségéhez”, miként az Egyházra és életére is visszahatnak a teológiai kutatás és elmélyülés gyümölcsei.

119. Ez a keresztény hit vigasztaló biztonsága, ennek köszönheti mélyeséges emberségét és rendkívüli egyszerűségét. Az új, bonyolult problémák boncolgatása közben olykor úgy tűnhet, hogy a keresztény erkölcs önmagában nagyon nehéz, nehéz megérteni és szinte lehetetlen megvalósítani. Ez azonban hamis, mert a keresztény erkölcs az egyszerű evangéliumi megfogalmazás szerint Krisztus követése, az Őrá hagyatkozás: az ember engedi, hogy az Ő kegyelme és irgalmassága – melyeket az Egyházával megélt közösség közvetít számunkra – átformálja és megújítsa. „Aki élni akar – mondja Szent Ágoston, van hol és van miből élnie. Közeledjék, higgyen, engedje betestesíteni magát, hogy megelevenedjék. Ne meneküljön a Test tagjainak egészétől.” A keresztény erkölcs eleven lényegét tehát a

Szentlélek világosságával minden ember megértheti, még a kevésbé művelt is, főként az, aki meg tudja őrizni „szívének egyszerűségét” (Zsolt 85,11). Másrészt ez az evangéliumi egyszerűség nem ment föl a valósággal való szembenézéstől, de annak mélyebb megértésére vezethet, mert Krisztus követése folyamatosan napfényre hozza a hiteles keresztény erkölcsiség jellemvonásait, s ugyanakkor a megvalósításához szükséges életerőt is. Az Egyház Tanítóhivatalának feladata felügyelni arra, hogy Krisztus követésének dinamizmusa organikusan fejlődjék, anélkül, hogy az erkölcsi követelmények minden következményükkel együtt elhomályosulnának vagy meghamisíttatnának. Aki szereti Krisztust, megtartja az ő parancsait (vö. Jn 14,15).

Szent II. János Pál pápa: Dominum et Vivificantem enciklika

3. Amikor elérkezett az óra, hogy Krisztus elhagyja a világot, apostolainak „más vigasztalót” [16] ígért. János evangélista, aki jelen volt a Jézus szenvedését és halálát megelőző húsvéti vacsorán, elmondja, hogy Jézus vacsora közben ezeket a szavakat intézte hozzájuk: „...amit az én nevemben kértek, megteszem nektek, hogy az Atya megdicsőüljön a Fiúban...” „én pedig majd kérem az Atyát és más vigasztalót ad nektek: az Igazság Lelkét, aki örökké veletek marad.”

Jézus az Igazság Lelkét „Paraclitus”-nak nevezte, ami annyit jelent mint „vigasztaló”, „közbenjáró”, vagy „ügyvéd”. Nevezte „másik Vigasztaló”-nak is, mert az első vigasztaló maga Jézus, Ő hozta és hirdette elsőként az evangélium örömhírét. A Szentlélek őutána és őáltala jött, hogy az Egyház által az üdvösség örömhírét tovább hirdesse a világban. Jézus búcsúbeszédében, amikor az utolsó vacsora termében összegyűlt apostolait felkészítette távozására, azaz szenvedésére és kereszthalálára, ismételten szólt arról, hogy művét a Szentlélek fogja folytatni.

Azok a kijelentések, amelyekre itt hivatkoztunk, János evangéliumában olvashatók. Ezek mindegyike az elhangzott dolgokhoz és ígéretekhez mindig hozzáfűz valamilyen új tartalmat. E szavak nem csupán az eseményekkel függenek össze szorosan, hanem az Atya, a Fiú és a Szentlélek misztériumával is összefonódnak, a Szentírásban ilyen mélységes értelemben máshol nem fordulnak elő.

45. Az igazság Lelke, aki „a világot meggyőzi a bűnről”, találkozik az emberi lelkiismeretnek azzal a fáradozásával, amelyről a zsinati szövegek oly hathatósan szólnak. A lelkiismeretnek ez a fáradozása meg is nyitja az emberi megtérés útját: az elfordulást a bűntől, hogy az emberi szívben megújuljon az igazság és a szeretet. Ismeretes, milyen sok nehézséggel jár, hogy az ember meglássa önmagában a rosszat. Tudjuk, hogy a lelkiismeret nemcsak parancsol vagy tilt, hanem a parancsok és

tilalmak belsővilágosságánál ítélt is. A lelkiismeret-furdalásnak ez a forrása: az ember bensőleg gyötrődik az elkövetett bűn miatt. Ez a fájdalom nem távoli visszhangja annak a „bánom, hogy embert teremtettem”-nek, amit a Szentírás a maga antropomorf nyelvén magának Istennek tulajdonít? Visszhangja annak a „megrovásnak”, mely a Szentháromság „szívébe” vésődve, az örök szeretettől indítva átalakult a kereszt fájdalmává, Krisztusnak halálíg tartó engedelmisségévé? Amikor az igazság Lelke az emberi lelkiismeret számára lehetővé teszi, hogy részesedhessen ebben a fájdalomban, a lelkiismeret szenvedése különösen mélységes lesz, de egyúttal különösen üdvösséges is. Ekkor a tökéletes bánat révén valóban megtér a szív. Ezt a „megtérést” nevezi az evangélium „metanoiának”.

Az emberi szívnek és lelkiismeretnek ez a vívódása, amit „megtérésnek” vagy „megújulásnak” nevezünk, visszfénye annak a folyamatnak, amely az elvetést üdvözítő szeretetté változtatta, amely tudott szenvedni. Ennek a gyógyító erőnek rejtett ajándékozója a Szentlélek, akit az Egyház „a szív világosságának” nevez, aki átjárja és betölti „az emberi szív rejtekét”. Az ember az ilyen Szentlélek-sugallta megtérésben nyitottá lesz a bocsánatra, a bűnök elengedésére. Ebben a csodálatosan dinamikus erőben, a megtérés-megbocsátásban igazolódik az, amit Szent Ágoston írt az ember misztériumáról a 42. zsoltár egy sorának magyarázatában. A zsoltár szavai: „Mélység hívja az mélységet (vizeid zuhogásában)”. Az emberi mélység eme örvényeiben, az emberi lelkiismeretben válhat valóvá a Fiú és a Szentlélek küldése. A Szentlélek „jött” Krisztus „elmenetele” árán a húsvéti misztériumban: Ő jön minden konkrét megtérésben és megbocsátásban a keresztáldozat ereje által, mert ebben Krisztus vére „megtisztítja lelkiismeretünket a holt cselekedetektől, ...hogyan az élő Istennek szolgáljunk”. Így teljesedik szüntelenül a Szentlélekről, mint „másik Vigasztalóról” szóló tanítás, melyet közvetlenül az apostoloknak, de közvetve valamennyiünknek adott Jézus az utolsó vacsora termében: „Ti ismeritek Őt, mert bennetek van és bennetek marad.”

61. A második évezred végének közeledése jelenlévővé teszi számunkra az Ige eljövételét az „idők teljességében”. Ezért az Egyháznak ismételtén értelmeznie kell önmagát, a maga isteni és egyúttal emberi jellegét, és azt a misszióját, amely Krisztus messiási küldetésében részesíti, amint ezt a II. Vatikáni Zsinat tanította és végérvényesen meghatározta. Ez az út elvezet minket az utolsó vacsora termébe, ahol Krisztus kinyilatkoztatta a Szentlelket mint Vigasztalót és az Igazság Lelkét, és szólt keresztjéről, elmeneteléről, mint a Szentlélek eljövételének feltételéről: „Jobb nektek, ha elmegyek, mert ha nem megyek el, akkor nem jön el hozzátok a Vigasztaló. Ha azonban elmegyek, akkor elküldöm hozzátok.” Láttuk, hogy ez az ígélet először már húsvét napjának estéjén, majd Jeruzsálemben pünkösdi ünnepén

megvalósult. Ezután a történelem során ez igazolódik az emberiség családjában az Egyház misztériuma révén.

Ennek a hírüladásnak a fényénél nyeri el teljes jelentőségét Krisztusnak az a kijelentése, melyet szintén az utolsó vacsorán tett új eljövételéről. Így érthető, hogy ugyanabban a beszédében nemcsak „elmeneteléről” szól, hanem bejelenti „új eljövételét” is. Azt mondja: „Nem hagyok árván benneteket, hanem visszajövök hozzátok”. Mennybemenetelekor, végső búcsújának pillanatában még kifejezettebben megismétli: „Én veletek vagyok mindennap, a világ végéig”. Krisztusnak az a kijelentése, hogy újra eljön, – meg hogy az apostolokkal és az Egyházzal marad: „Íme én veletek vagyok mindennap a világ végezetéig” –, mit sem változtat az ő „elmenetelén”. Ez már következik Jézus messiási tevékenységének befejezéséből itt a földön, teljessé vált a megígért Szentlélek elküldésével, mely hozzátartozik küldetésének legbensőbb lényegéhez. Így válik lehetségessé, hogy a Szentlélek munkálkodása eredményeként Krisztus, aki eltávozott, már most és mindörökké új módon eljöhessen. Krisztusnak ez a Szentlélek általi új eljövetele, valamint az ő állandó jelenléte és folytonos ténykedése a lelki életben – a szentségek révén jön létre. Jézus, aki látható emberi alakjában eltávozott, jön és jelen van és olyan bensőséges formában tevékenykedik az Egyházban, hogy azt saját testévé építi. Mint ilyen az Egyház él, működik és növekszik „a világ végezetéig”. Mindez a Szentlélek tevékenysége által valósul meg.

Szent II. János Pál pápa: Redemptoris Missio enciklika

38. Korunknak van valami drámai és igézetes jellege. Miközben az emberek részben anyagi javak után loholnak és egyre jobban a fogyasztói szemlélet, a gyakorlati materializmus rabjai lesznek, ezzel párhuzamosan jelentkezik az élet értelmének keresése, a belső élet vágya, a közösségalkotás és az imádság igénye. Nem csupán a vallással átítatott kultúrákban, hanem az elvilágiasodott, erkölccsel fertőzött társadalmakban is keresik a lelki életet, mint az elembertelenedés ellenszerét. Ez a „valláshoz való visszatérés” ugyan kétértelmű, de mégis tartalmaz kihívást. Az Egyház felbecsülhetetlen értékkel rendelkezik, amit felkínálhat az emberiségnek, és ez Krisztus, aki önmagát „útnak, igazságnak és életnek” mondotta (Jn 14,16). A keresztény út elvezet az Istennel való találkozáshoz, az imádsághoz, az aszkézishez, az élet értelmének felismeréséhez. Ezt is hirdethetjük az Areopaguson.

Szent II. János Pál pápa: Sollicitudo rei socialis enciklika

1. Az Egyház társadalmi problémák iránti elkötelezettsége, amely az ember és a közösség valódi fejlődését célozza – ez a fejlődés magának az embernek minden

képességét szolgálja és kibontakoztatja –, sokféleképpen nyilvánult meg. Tanítása meghirdetésének legfőbb eszköze az utóbbi időben elsősorban a római pápák tanítóhivatala, amely XIII. Leó Rerum novarum kezdetű enciklikájától, mintegy vonatkozási ponttól kiindulva számos alkalommal foglalkozott ezzel a kérdéssel, nemegyszer ennek az első enciklikának évfordulójához kötve a különböző szociális dokumentumok kiadását.

Eközben a pápák nem mulasztották el állásfoglalásaikban az egyházi szociális tanítás új szempontjainak megvilágítását. XIII. Leó kiváló enciklikájából kiindulva – a tanítóhivatal ezt követő hozzájárulásával gazdagítva – alakult ki immár egy korszerű tanrendszer, amely fokozatosan fejlődik, ahogyan az Egyház Jézus Krisztus kinyilatkoztatásának teljességéből,[3] a Szentlélek támogatásával (vö. Jn 14,16.26; 16,13-15) vizsgálja az emberiség életének fejlődését a történelem során.

Az értelemre és az emberi belátásra hagyatkozva igyekeznek rávezetni az embereket, hogy tekintsék küldetésüknek a földi társadalom bölcs formálását.

Szent II. János Pál pápa: Christifideles laici apostoli buzdítás

8. (...) A II. Vatikáni Zsinat, miközben a Szentírás számos képét fölhasználja, hogy megvilágítsa az Egyház misztériumát, föleleveníti a szőlőtő és a szőlővesszők képét: „Krisztus az igazi szőlőtő, aki életet és termékenységet ad a vesszőknek, azaz nekünk, akik az Egyház által őbenne maradunk, s aki nélkül semmit sem tehetünk” (Jn 15,1-5).[12]

Így tehát maga az Egyház az evangéliumi szőlő és misztérium, mert az Atya, a Fiú és a Szentlélek élete és szeretete az a teljesen ingyenes ajándék, mely fölkínáltatik mindazoknak, akik vízből és Szentlélekből születtek (vö. Jn 3,5); meghívást kapnak arra, hogy Isten közösségét (communio) éljék, jelenítsék meg, s az emberi történelemben, küldetésben közöljék, amint Jézus mondja: „Azon a napon majd megtudjátok, hogy Atyámban vagyok, ti bennem és én bennetek” (Jn 14,20).

Mármost a világi Krisztus-hívók „identitása” és eredeti méltósága csak a közösség- és misztérium-Egyház misztériumán belül tárul föl; hivatásuk és küldetésük az Egyházban és a világban csak e méltóságon belül határozható meg.

XVI. Benedek Pál pápa: Verbum Domini apostoli buzdítás

20. A kinyilatkoztatás rendjének kezdete és eredete az Atyaistenben van. Az Ő szava „teremtette az egeket és szája lehelete minden seregüket” (Zsolt 33,6). Ő az, aki „fölragyogtatja Isten dicsőségének ismeretét Krisztus arcán” (2 Kor 4,6; vö. Mt 16,17; Lk 9,29). A Fiúban, „a testté lett Logoszbm” (Jn 1,14), aki azért jött, hogy megtegye annak akaratát, aki őt küldte (vö. Jn 4,34), Isten, a kinyilatkoztatás forrása Atyaként

mutatkozik meg, és véghez viszi az ember isteni nevelését, melyet megkezdett a próféták szavaival, és a teremtésben tett csodákkal, s az Ő népe és az emberiség történelmében. Az Atyaisten kinyilatkoztatásának a csúcsát a Fiú kínálja fel a Vigasztaló ajándékozásával (vö. Jn 14,16), aki az Atyának és a Fiúnak a Lelke, és aki „bevezet a teljes igazságba” (Jn 16,13). Így történt, hogy Isten minden ígérete „igen”-né válik Jézus Krisztusban (vö. 2Kor 1,20). Így válik lehetővé az ember számára, hogy végigjárja az Atyához vezető utat (vö. Jn 14,6), hogy „végül Isten legyen minden mindenben” (1Kor 15,28).

2.3. Liturgikus nézőpont

2.3.1. Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

Az *evangéliumi szakaszban* (Jn 14,15-21) Jézus megígéri az Igazság Lelkét, a Szentlelket mint Vigasztalót, aki örökre a tanítványokkal marad. Ehhez kapcsolható a *válaszos zsoltár* (Zsolt 65,1-3a.4-5.6-7a.16.20) egyik sora: „Örvendezzünk tehát őbenne, mert hatalmával uralkodik mindörökké!”

Az *olvasmányból* (ApCsel 8,5-8.14-17) ehhez kötődik annak leírása, hogy Péter és János apostol kézzrátétellel imádkoztak a szamariai hívők felett, s kérték, hogy kapják meg ők is a Szentlelket. Arról tanúskodik ez a szövegrész, hogy a Lélek, akit Jézus megígért, valóban tevékenykedik az Egyházban.

A *szentlecke* (1 Pét 3,15-18) is említést tesz a Szentlélekről: Test szerint ugyan megölték Jézust, de a Lélek szerint életre kelt.

Az evangéliumban azt mondja Jézus: „Aki ismeri és teljesíti parancsaimat, az szeret engem. Aki pedig szeret engem, azt Atyám is szereti, én is szeretni fogom és megmutatom neki magamat” (Jn 14,21). Az *alleluja vers* (Jn 14,23) pedig ennek az evangéliumi szakasznak a folytatása: „Aki szeret engem, megfogadja szavamat. Atyám is szeretni fogja, és hozzá költözünk.”

Az *áldozási ének* (Jn 14,15-16) szintén ehhez a gondolatmenethez kapcsolható. Megismétli a hallott evangélium fontos buzdítását: „Ha szerettek engem, tarsátok meg a parancsaimat. Én pedig kérni fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad nektek, aki veletek marad mindörökké”. A tettekben való Krisztus-követéshez kér segítséget a *kezdő könyörgés*: „Engedd, hogy cselekedeteinkkel mindenkor életre váltsuk, amit az emlékezéssel felidézünk.”

A *válaszos zsoltár* (Zsolt 65,5) egy másik sora pedig nem csupán a Szentlélek kiárasztására értelmezhető a liturgiában, hanem az egész húsvéti misztériumra is: „Jöjjetek, és lássátok Isten műveit, csodálatos, amit az emberekért végbevitt.”

2.3.2. Liturgikus énekek

Éneklő Egyház:

A Lélek, ki az Atyától származik (570)

<https://sites.google.com/site/nepenektar3/%C3%89E570.mp3?attredirects=0&d=1>

Gitáros énekek:

Sillye Jenő: Mentsd meg a lelkem

<https://www.youtube.com/watch?v=SLqj3f1sDJc>

2.4. Pedagógiai nézőpont

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó versek

Vajkó Pál – Jobb néktek így

„Jobb néktek így, hogy immár elmegyek”
Bár szívetek sajog, vérzik e szóra.
Ám fájdalom bölcsője az örömnök,
S enyészet az öröklét hordozója.
Virág fakad a sírhalom tövében.
Érettetek s még sokakért folyt vérem,
Jobb néktek így!...

Jobb néktek így! Nem ismertek ti még,
Nem, lélekben, csak múló porhüvelyben;
Ím lássátok a megtisztult Igét,
Mi salak volt – a test – eztán pihenjen.
A lelket egykor rátok majd kiontom,
Hogy kebleteken égi láng lobogjon.
Jobb néktek így!...

Jobb néktek így! Míg féltve őrzi anyja,
Nem oly merész, nem oly erős a gyermek.
De künn a síkon, önmagára hagyva
Tanul szemébe nézni fergetegnek.
Keblét viharra, vészre bátran tárva, –
Ott születik a hős a bős csatákba' ...
Jobb néktek így!...

Jobb néktek így! Bár most nem értitek,
Hisz könnyben úszik szemetek pillája,
Ám lesz idő, igen, megéritek,
Hogy tisztán láttok napba', éjszakába.
A hívőké az élet koronája,
Higgyétek hát a szó akárhogy fájna:
Jobb néktek így!

Forrás: <https://keresztvenversek.wordpress.com/category/alkalom-szerint/mennybemenetel/>

Schmidt Livia – Tükörkép

Parázsló csodák, csendek, fénysziget...
nyíló rózsaszál - pirkadó szívem,
arcom tűzben ég, pillám rebbenő...
jaj... elfut a csend, dörren egy felhő...

Fent a magasban, kinyílik az ég –
gyöngyök gurulnak... egyre szanaszét...
szirmok bársonyán szunnyadó hitem
könnyes mosolyom szétteríti lent...

Mezítláb futok... messze utazok...
utolérem a tűnő holnapot –
kis híd a mennybe egy szívdobbanás,
lázás tükörkép - mért is volna más...?

Tenyerembe gyűjt pár csepp életet,
lengi pillangó - féltő szeretet...
derült bodrokba olvadó magány –
szerelem-morzsák Isten asztalán...

Forrás: <https://www.poet.hu/vers/238882>

2.4.3. Evangélium témáját feldolgozó elmélkedés

Lehetséges?

Rá kell csodálkoznunk arra, hogy az Úr Jézus mennyire tökéletesen megbízik bennünk. Megbízik abban is, hogy szeretetébe kapaszkodva követni tudjuk őt az irgalmas szeretetben. Ezért elvárja tőlünk még az ellenségszeretetet is, pedig mi – jól ismerve önmagunkat – első pillanatra lehetetlenségnek tartjuk azt. De hát mit is jelent és mit nem jelent az ellenségszeretet?

Mindenekelőtt arra kell rácsodálkoznunk, hogy Jézus az embert sohasem tekinti ellenségének. Sokan és sokat vétkeztek és vétkeznek ma is ellene. Ezért nem is mondja, hogy a rosszakaróink vagy az ellenségeink megérdemlik a szeretetünket. De Ő nem legyőzni, hanem meggyőzni akarja az ember. S nekünk is a szívünkbe akarja írni, hogy a rosszat csak egy nagyobb jóval lehet legyőzni. Ha a gödröt tovább ásom, nem eltűnni, hanem mélyebb lesz a gödör. Embertársaink rosszakaratát, gonoszságát mi sem tudjuk megszüntetni. Azt csak a nagyobb jóval, szeretetünk hozzáadásával lehet helyrehozni. Jézus magatartása pedig mindig ilyen volt, gonoszságainkkal szemben is. ...

Mennyei Atyánk szeretetét mi sem érdemeljük meg. Ő mégis szeretetét nyújtva nekünk: megelőz bennünket szeretetével. Nekünk is tanulgatnunk kell, hogy a jót jónak, a rosszat rossznak tartjuk, de nem a vétkező embert ítéljük el, hanem még ellenségeinket is igyekezzünk a jóra segíteni. Akkor azt is megtapasztalhatjuk, hogy mindig az van előnyös helyzetben, aki kezdeményezi a jót. (2011. november)

Forrás: P. Zdiarszky László OCD – Mindennapi kérdések - evangéliumi válaszok, Sopron, 2013. 120-121.o.

2.5. Kérdések az evangéliumhoz

- Mennyire ismerem Jézust?
- Megtartom-e a parancsait?
- Milyen az Úr iránti szeretetem, a Jézusba vetett hitem?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Mindenható Istenünk, add, hogy odaadó buzgósággal ünnepeljük Urunk feltámadásának örömnapjait. Engedd, hogy cselekedeteinkkel mindenkor életre váltsuk, amit az emlékezéssel felidézünk. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké. Ámen.

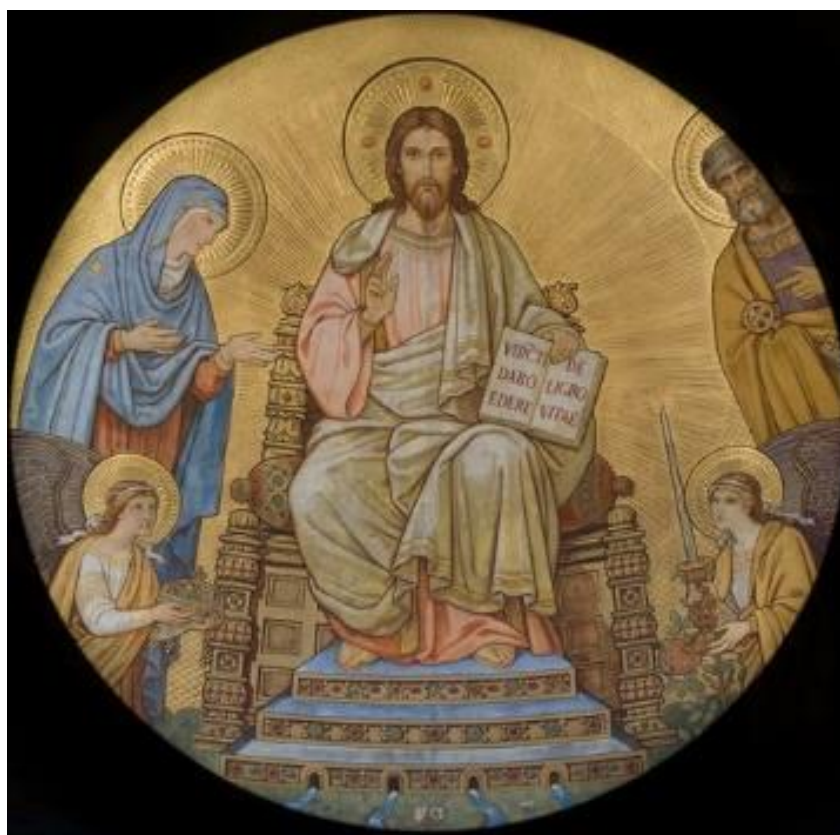
Áldozópap imája:

Mennyei Atyánk, Jézus nevében kérünk, küldd el Szentlelkedet, hogy meg tudjuk őrizni Fiadnak szeretetparancsát, és így egyre bensőségesebb kapcsolatba kerülhessünk Veled! Ámen.

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz: „Ti azonban láttok, mert én élek” /Jn 14,19/

(forrás: Pécsi Egyházmegye, Székesegyház)

5. Condivisio – megosztás

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- A Szentlélek számomra is segítő, pártfogó, aki oltalmaz, vezet és megvigasztal.

6. Actio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Figyeljek a Szentlélek hangjára, sugallatára!